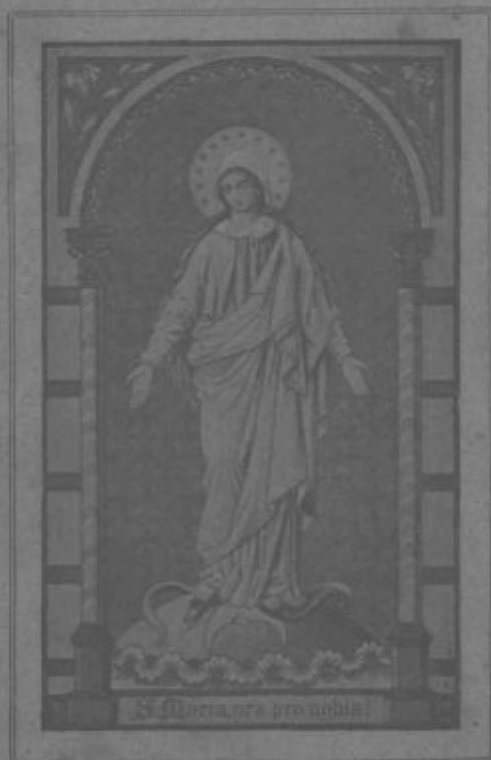

NEVTEPENO POPRIJÉTA DEVICA MARIJA

Zmozsna Goszpá Vogrská.

POBOZSEN MESZECSÉN LISZT

Reditel: BASSA IVAN plebános vu Bogojini.

Vszebina.

Bassa Ivan: Miloscse szí puna	289
Szakovics Jozsef: Miszijoszka duzsnozt	292
Disc.: Szv. Jozsef pomága	300
Po Ant. Obl.: Kracsáuszká mati	305
B. A.: Šzvéta Treza	313

Drobis.

**Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo
sznopiesov, naj mi naznani! Vsza pizma k
meni, vu stamparijo nikaj!**

**Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve
koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos
vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj
onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki
meszec.**

**Sziromáki, ki nemorejo zdaj včaszi
pláesati, kak vszako leto, tak i letosz lehko
po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo
meli, naednok pláesajo!**

**Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga
szamosztana v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom.**

Miloscse szi puna.

Kak csüdevitve szo szkrivne poti bozse! Náglo dobi bl. D. Marija zapoved od Bogá po szv. Jozsefi, steromi je zapoved angeo bozsi prineszeo, naj sze zdigne na pot z detetom Jezusom pred szrditosztjov Herodes krála ino naj bezsi z njim v Egyptom.

Pa Bog ne bi mogeo obrniti szrcé krála? Je ne nedosztojno k Bogi, ka pred ednim mrtelnim, nevolnim cslovekom bezsi? Jeli ne bi mogeo Bog ponoviti za volo szina szvojega tiszte csüde, z sterimi je nikda Egypcsance vdaro ino odszlobodo lüsztvó szvoje Israelszko?

Bi, szamo ka je njegova vola drüga bila!

Marija je ne ziszkávala, zakaj Bog tak ravna z njov. Bozsoj voli sze moremo brezi pogodbe podati csi razmemo, ali ne, zakaj Bog tak ravna z nami.

Jeli de mela szkoj zsveti vu püsztini, ali nej, ka to Marija pita. Tiszti Bog, steri njoj je zapoved dao, je zadoszta zmoszen, ka de jo hráno v potrebscini, csi li scse zdaj ona nevej, kak de to slo.

Kak dugo de mogla v Egyptomi osztáti med tühinszkim, nepoznanim, poganszkim lüdsztvom? Ne je szpitávala to tüdi. Tiszti Bog, steri njoj je velo odidti, njoj zse povej, kda de njoj csasz nazáj pridti.

Bog bi njoj escse bole nerazumliva lahko zapovedao, pa njéna düsa záto ne bi zgübila mira szvojega. Ka bi moglo zmesati onoga, ki szí prav premiszli, ka Bog vodi sztopáje njegove? Jeli je véksa zagvüsanoszt, ali nam da kaj vékso batrivnoszt, kak je to znánje, ka je Bog znami, ki nasz vodi — bráni?!

Goszpadne, zmoszen i milosztiven Bog, ti szí tak zapovedao, naj jasz tüdi po poti hodim, stere ne poznám! Da mi pa dojde zapoved tvoja. Vola tvoja je meni zadoszta za zrok, kak nocsnomi potniki bliscsécsi poszvet. Nevem, kama pela pot moja, da pa gvüšno znám, ka csi sze na taksega voditela zavüпам, kak szí ti Goszpodne, te ne zablodim nikdár.

Vu kmici moje pámeti batrivno hodim, ár znám, ka me Ti Goszpodne ne zavrzsés.

Pa kama bi jasz priseo z mojav pámetjov po tisztoj poti, stero mi ti pises naprej, moj Bog pa po steroj Ti scsés, naj jasz hodim brezi vszega pogájanja? Nemasz kaj szpitávati ino sze csedniti; kda zarazmim zapoved tvojo, te mi drügo ne osztáne, kak bogati.

Jeli, ka szmo tak navajeni, ka sze na voditelsztvo modyoga i pravicsnoga csloveka radi zavüпамo, jasz pa bi dvojnoshzi dao mesztó te, kda ne cslovek, nego Bog szam scsé mené voditi po poti zsvilenja? — Nega tam meszta

sztrapezlivoszti, kde szama vekivecsna modroszt ino nez-
merna dobrota bozsa vodi sztopáje moje ino kázse poti
moje. —

Bog vnogokrát zeberé takse poti ino skéri za nász,
stere sze njegovomi cili protivne vidijo. Záto, kak stécs
szo csüdovitne poti njegove, kak stécs szkrivna szo naka-
nenja njegova, no bom sze mesao, ne bom jih preiskávao
szvojov szlabov pámetjov, nego z mocsnov verov, z mocs-
nim vüpanjom vzemem njegovo volo ino molim nakanenja
njegova. Bog vecs zná vcsiniti, kak jasz zarazmeti.

Poti bozse szo vszikdár pravicsne i szvéte, csi szo li
ne odkrite pred nasimi ocsmi. Dela bozsa szo, kak zvezde
na nébi, szled njegove neszkoncsane modroszti je nad
njimi, csi li, ka szo z szkrivnosztjov okolivzéte pred na-
simi ocsmi.

Kelkokrát szam szán szkusao, Goszpodne, kak csüdo-
vitne szo poti tvoje! Z globocsine mojega szrcá molim
tvojo szkrb za mené; z popunov pripravnosztjov sze po-
dám tvojoj szvétoj voli, csi li ne vem zroka právoga tvo-
jih potih i zapovedih — z taksov verov i vüpanjom sze ti
podvrzsem vu vszeh mojih potáj, z kaksov tvoja nazvesz-
tsávanja, stera szí nam dao. Tüdi toga ne razmim, ka szí
nazveszto; da pa verjem bole, kak csi bi razmo, ár szo
tvoje recsi, Goszpodne, i ti szí nam je nazveszto. Primi
dár moje podvrzsenoszti, steroga ti z celoga szrca, z cele
düse dám, dobrotivno gori.

Bassa Ivan.

Miszijonszka duzsnoszt.

»Ite i vcsite vsze národe i krsztíte je.« Tak je pravo Jezus, potom je goriso v nebésza. To je konec szv. evangeliума.

Tü mámo szlednjo recs Jezusovo. Njegova szlednja recs veliko znamenüje. Vsze, ka je On govorio, nam je szvéto. Ali njegove szlednje recsi nam morejo biti nájbole szvéte. Dobra deca nikdár ne pozábijo szlednjih recsih szvojega ocsé i szvoje materé, dosztakrát szí je naprej prinásajo, za szvojo duzsnoszt szpoznajo té szlednje recsi szvéto obdrzsati. Keliko bole pa moremo vu szpomini obdrzsati, za szvéte szpoznati i zveszto szpuniti szlednje recsi Onoga, ki nam je nezkoncsano vecs, kak ocsa ali mati!

To je velicsanszka prigodba bila, kda je Jezus Krisztus po szvojem gorisztanenji na stirideszéti den szlednjikrát sztáo med szvõjim vucsenikami na Olivetánszkoj gori poleg Jeruzalema. Dober bozsi Pasztér je vküp szpravo okoli szebe vsze one, ki szo na szvejti vervali vu njem i lübili njega naj szlovo vzeme od njih. Tam sztojijo okoli njega apostolje i blizu pétszto drügh vucsenikov. Vszí sze

szkuzijo, ar znájo, ka zdaj zádnyikrát vidijo eti na zemli njegovo bozse lice, vu stero glédati je blázsensztvo angelov, zádnyikrát csüjejo njegov mili glász, steri mrtve ozsivle i vu tuzsna cslovecsa szrca nebeszki mir vleva. I Jezus zadovolno gléda máli sereg szvojih vernih. Tei szo njegov ország na zemli, vu njihova szrca i vu njihove roké je polozseno zdaj bozse králesztvo na zemli; oni szo szemen, zacsétek Krisztusove Cérkvi, prvi krisztjáni, prvi katolic-sanszki krscseniki na zemli. Vszi zselno csákajo Jezusove szlednje recsi. I On razpresztré nad njimi szvoje bozse roké na blagoszlov i odpré szvoja bozsa vüsztá i právi njim recsi, sz sterimi njim na znánje dá szvojo szlednjo volo, pokázse njim pot, po steroj morejo naprejiti, i tak szvojemi bozsemi cili primerno szklene szvoj zemelszki zsitek. Ete imenite recsi njim právi: *„Meni je dána vsza oblászt na nébi i na zemli. Záto ite i vszite vsze národe: i krsztite je vu Iméni Ocse i Szina i Dúha Szvétoga: i vszite je obdrzsávati vsze, stera szam vam zapovedao: i ovo jasz szam zvami vsze dni notri do szkoncsanja szvejta.“* (Matth. 28. 18—20.)

Tak szamo eden Bog lehko govori: »Meni je dána vsza oblászt na nébi i na zemli.« I kda szo vucseniki za Njim glédali, kak je iz szvoje mócsi goriso vu nébo, szo vu globocsini szrca csülili, ka on má pravico to praviti: »Meni je dána vsza oblászt na nébi i na zemli.« Njemi je pravo nekda njegov vekivecsni Ocsa: »Zseli od méne, i dam ti národe za erbijo i vsze kraje szvejta za imánje.« (Psz. 2. 8.) I Jezus je to zselenje na konci szvojega zemelszkoga zsitka zaisztino naprej dáo nebeszkomi Ocsi: »Ocsa, odicsi me zdaj pri Tebi sz tisztov odicsenosztjov, stero szam pri Tebi meo prlé, kak je szvejt bio.« Vu zaveszti té szvoje vekivecsne bozsánszke dike právi szvojim vucsenikom: »Meni je dána vsza oblászt na nébi i na zemli.« I vucseniki sze nanizijo pred tem vekivecsnim krá-lom i zselejo csüti njegovo szlednjo volo ino jo kak szvojo

glávno duzsnoszt szpuniti. I on njim právi: »Záto ite vcsite vsze národe i krsztite je . . . i vcsite je obdrzsávati vsza, stera szam vam zapovedao.«

»Záto«, toje: Zavolo toga, ka je meni vsza oblászt dána, mam oblászt vász poszlati po celom szvejti. Ne vam trbe dopüscsenja prosziti od zemelszkih caszarov i králov, ár vi od méne máte oblászt. Meni je dána oblászt nad vszemi národami, vszi morejo meni szlüzsiti; záto vasz poslem k vszem národom, naj je vcsite i krsztite. »Záto«, ár je meni dána vsza oblászt na nébi i na zemli, szte vi duzsni mené bogati, mojo volo szpuniti — brez pogájanja. I rávno záto, ár ne bodete szami od szébe sli, nego jasz vasz poslem, sztanovito bodete zmágali, doszégnete dober szád miszijonsztva.

„Ite«, zapovedáva bozsi Zvelicsar. Kam naj ido? „Ite po vszem szvejti.« (Mark. 16. 15.) Toje: ite na vsze kraje szvejta, na izhod, na záhod, na szever, na jug, vu vsze országe, k vszem národom. Ár vszi národje szo moja erbija, vszi kraji szvejta moje imánje. Ite, ne csákajte, ka bi vasz národje zváli, nego vi ite k njim, gore je poiscsite, kak szam jasz prisao k vam »iszkat i zvelicsat, ka je zgübleno bilo.«

»I vcsite vsze národe! Znovies iszta szplosna zapoved: vsze národe, vsze lüdi vcsiti, ár szo vszi gorivzéti vu bozsi plan zvelicsanja. »Tü ne razlocska med zsidovom i grkom, med szlugom i szlobodnim, med mozsom i zsenszkov.« (Gal. 3. 28.) I vcsiti je morete vsze, ka szam jasz zapovedao, vsze, ka szte vidili i csüli; pripovedávati njim morete od mojega zsvilenja, trplenja i szmrti. Povedati njim morete, ka jasz njé jako lübm, za vsze njé szam dáo mojo krv, naj vszi verjejo vu meni, naj ne bodo pogübleni, nego naj zadobijo vecsni veszéli zsitek (Jan. 3. 15).

»I krsztite je vu Iméni Ocsé i Szina i Dúha Szvétoga.« Toje: sz Krsztom morete vsze lüdi za nove lüdi vcsiniti, njé poszvetiti, za deco bozso, za delnike bozsánszke

nature vesiniti. Krszt bode znamenje podlozsnikov bozsega králesztva na zemli. Po krszti posztánejo lüdjé odküpleni Krisztusovi bratovje, erbniki vecsnoga blázsensztva.

Nezmerno veliko je to narocsilo, tá zapoved. Niksi caszar i niksi kráo je escse ne vüpaó meti toga plána, ka on szebi podjármí, podvrzse celi szvejt, vsze národe szvejta. To je ne králeszki, nego bozsi plan. I zvrsitev toga velicsánszkoga plána je Jezus Krisztus na szvoje apostole polozso. Zvrstiti morejo té plán brez vojszke, brez száble, brez vszeh zemelszkih szredsztév, szamo sz glásenjóm evangeliuma. Znáo je Jezus, ka je tá duzsnoszt za szlabe lüdi pretezska, znáo je, ka do sze apostolje bojali pred tezsá-vov té velike duzsnosztí, záto je batrivnoszt, pogum vlejaó vu njihova szrca sz etimi recsmi: Iovo jasz szam zvami vsze dni notri do szkoncsanja szvejta.« To je: ne bojte sze, ne bodete szami zvrzávali mojega velikoga plána, nego jasz bom tüdi poleg, zvami bom delao, vam mocs delio, tezsáve premágao, pa to vszikdár »vsze dni notri do szkoncsanja szvejta.«

To je tak szlednja vola Jezusova: Vcsiti vsze národe na njegove návuke, predgati evangelium, miszijon drzsati po celom szvejti. To je miszijonszka duzsnoszt apostolov i szvéte materecérkvi. Teda je goridao Jezus to duzsnoszt apostolom, kda je szlovo jemáo od njih, kda sze je nazáj napoto vu nebeszko králesztvo, naj szí-tak apostolje to njegovo szlednjo volo sz tem bole zapomnijo. To je duzsnoszt miszijonsztva, razsirjávánja práve vere. Bozsza vola, bozsza zapoved je to. Záto morejo biti na szvejti vszikdár miszijonarje, steri bozse králesztvo razsirjávajo, ár to Bog zapovedáva. Morejo biti vszikdár lüdjé, steri szvoje trüde, szvoje zdrávje, szvoje zsvilenje i szvoje imánje za miszijonszko delo goraldüjejo.

* * *

Glejmo zdaj, kak sze je tá szlednja vola Jezusova, tá miszijonszka duzsnoszt vu Krisztusovoj Cérkvi vszikdár

szpunjávala. Ob prvim glejmo, kak szo szpunili Krisztu-sovi *apostolje* to duzsnoszt. Szvéti *apostolje* szo dobro raz-meli szlednje recsi Jezusove, razmeli szo, ka njihovo glávno delo more biti miszijonsztvo. Ka je bio njihov zsitek po vnébosztopenji Goszpodnovom drügo, kak sztálno miszi-jonszko delo? I ka je bila njihova szmrt drügo, kak szled-nji áldov miszijonszke duzsnoszti? V Jeruzsálemi szo escse pocsakali prisesztje Dúha Szvétoga, potom szo sze pa vecs ne müdili, nego sli szo na delo. Poglávár *apostolov*, Peter je zacsno miszijonsztvo, on je sztopo naprej taki na den prisesztja Dúha Szvétoga ino drzsao prvo miszi-jonszko predgo, na stero sze je taki trijezero mozskov dalo okrsztiti. Kak zveszto szo miszlili *apostolje* na szpu-njávanje miszijonszke duzsnoszti, to zse z toga vidimo, ka njim je prva szkrb bila na meszto neszrecsnoga Judása drügoga odebrati za *apostola*, naj tak njihovo poszvecseno stevilo puno bode i naj tak lezsej szpunijo szvoje miszi-jonszko delo. Potom szo szí razdelili poznáni szvejt, od-locsili szo, k steromi národi de steri so miszijonárit. Jezus Krisztus njim je pa pomocsnike dáo vu miszijonszkom deli, odebrao je Tarzenszkoga Saula i Barnabása za apos-tole. Saul, po odebránji *Paveo* je példa za miszijonare vszeh csaszov. Njegova gorécsnoszt vu miszijonszkom deli ne pozna tezsáve i mejé. Dvakrát je obhodo peski teda poznáni szvejt i povszédi predgao. Od szvojega miszijon-szkoga potüvanja on szam píse : »Vnogo szam trpo, vecs-krát szam vu vozi bio, dosztakrát v nevoli, v szmrtnoj pogübelnoszti. Od zsidovov szam pétkrát dobo edno menje stirideszét palic. Trikrát bicsüvan, ednok kamenüvan, tri-krát sze mi ládja razbila ; vudné i vnocsi na morji ; na potüvanji dosztakrát v pogübelnoszti od povodni, od ráz-bojnikov, od mojega národa, od poganov ; vu nevarnoszti po várasaj, vu püsztini, na morji, med hamicsnimi brata-mi : vu trplenji i sztrádanji, vu vnogom virosztüvanji, gládi i zséji, vu vnogom poszti, mrázi, nágoci . . . « II.

Kor. 11. Jeli je za volo teh tezsáv Paveo povrgo miszionszko delo? Ne; nego etak pise: »Jaj meni, csi ne bom predgao evangelium.« — To je bio miszijonar, steri je razmo recsi Krisztusove: »Ite i vcsite vsze národe.« I vszi apostolje szo z ednákov vernosztjov szpunjávali miszionszko duzsoszt. Vszi szo osztavili szvojo domovino, rodbino, vsze, ka szo na szvejti meli; vsze szvoje trüde, pregánjanje, szíromastvo, glád, zséjo szo za áldov prineszli za evangelium. Szlednje recsi Jezusove: »Ite i vcsite«, szo njim kak ogen gorele vu düsi; to njim je nepresztanoma odmevalo vu vühaj: »Ite i vcsite vsze národe.« Zátó szo sli i vcsili szo.

Peter je so v glávno meszto Szirije, v Antiochijo; odnet za dve leti na bozse opominanje v glávno meszto szvejta, v Rim, kde je 25 let szpunjávo miszionszko duzsoszt i kak najvisisi pasztér ravnao mládo szvéto Matercérkev ino na szlednje z manterniskov szmrtjov potrdó i dokoncsao szvoje miszionszko delo.

Andras je vu razdelitvi szvejta dobo krajino okoli Csarnoga Morja; odtéc je so v Thrácijo, v denésno Albanijo i na szlednje je prisao v greski váras Patrasz, kde ga je Aegeas konzul za volo evngeliuma na krizsno szmrt osztódo.

Sztarejsi *Jakob*, brat Jánosa, je odlocsén bio za Judeo i Szamarijo, kde je veliko vnozsino lüdih pridobo za bozse králesztvo. Potüvao je tüdi vu dalésno Hispánijo predgat. Na szlednje njemi je Herodes Agrippa glavo dáó odszekati.

János apostol je v Máloj Azsiji, poszeбно v Ephesus váراسi szpunjávo miszionszko delo. Bio je tüdi v Rimi, kde ga je Domitian caszar za szvedocsansztvo evangeliuma vu vrelí oli dáó vrcsiti. Ali szvéti János je zdrav i zshiv présztáo to manternistvo. On je jedini med apostolami, steri je z naturálszkov szmrtjov mirno vmro, kda je zse vise. 100 let sztar bio.

Mlájsi *Jakob* je posztávlen za jeruzálemszkoga püspeka. Tü je glászo evangelium do szvojega 96. leta, kda szo ga

kamenüvali, iz vrha cérkvi doliszünoli i njemi sz kolekom glavo razbili.

Filipp je za szvoj táo dobo Szkithijo, kde je szkoro celi národ na krscsanszko vero preobrnó. Vmro je v Hie-rapolisz váraši na krizši.

Mátaj apostol je v Ethiopiji predgao i lüsztvó sz krá-lom vréd vu szvéto Matercérkev pripelao. Vmorjeni je pred oltárom, dokecs je szvéti áldov prikazsüvao.

Tomás je obhodo Perzsijo, Medijo, na szlednje Indijo, kde szo ga poganszki popevje sz sztreلامي vmorili.

Bertalan je v Indiji i v Armeniji predgao. Tü szo kozso doli potégno i zsnjega i njemi glavo odrezali.

Simon (Gorécsi) je Egiptom dobo za táo miszijonsztva,

Judas Tadeus pa Mezopotánijo ; na szlednje szta obá vküp prisla v Perzsijo, kde szta po zvršenom apostolszkom deli z manterniskov szmrtjov vmrla.

Od *Matjasa* Apostola nevemo sztanovito, kde je hodo ; ali to známo, ka je verno szpunjávo miszijonszko duz-noszt i na szlednje za szvedocsansztvo evangeliuma szvojo krv prelejao.

Apostolje szo na szvoje poti pomocsnike meli szebom, kak na priliko szv. Paveo szvétoga Lukácsa, szv. Peter szvétoga Marka. Szvéti Paveo pa to pise, ka bi on tüdi lehko szebom meo kákse pobožsne zsenzke, kak Peter i ovi apostolje. Z toga vidimo, ka je zacsétek miszijonsz-kih szesztér zse vu apostolszkom vzemeni polozseni. One pobožsne zsenzke, stere szo Jezusi i poznej njegovim apostolom vu rászirjávánji evangeliuma na pomocs bilé, szo bilé predkep i znamenje onih redovnih szesztér (nüne), stere szo vu szvétoj Matericérkvi poznej nasztanole i ste-rih duznoszt je miszijonarom vu dalésnjih országaj med poganszkimi národami na pomocs biti.

Pri apostolaj Krisztusovih vidimo právo miszijonszko gorécsnoszt. Dvanajszet szíromaskih i nevucsénih mozsov szí je razdelilo szvejt, naj ga preobrnéjo, naj bolvane po-

rüsíjo, naj poganszko gizdoszt i telovnoszt odprávjíjo, naj lüdi krotke, ponizne, csiszte vcsiníjo; z ednov recsjov: naj eden novi szvejt naprávjíjo. I to szo tüdi doprineszli, ár szo meli vu szebi miszijoszko gorécsnoszt, ár njim je szlednja vola Jezusova szvéta bíla, stero szo szpuniti steli, kajstécs de kostalo. Csi bi té apostolszki düh, tá miszijoszka gorécsnoszt apostolov vu poznejsih sztoletjaj tüdi gorosztála, jeli bi dnesz escse 800 million lüdih blodilo vu tmici pogansztva? —

Szakovics Jozsef.

(Dale.)

Szv. Jozsef — pomága.

Isztinszka zgodba,

Szprotoletje je prislo v dezselo. Vsze je bilo zeleno csiszta vedrina tak kak malogda. Povszod veszeli obrázi, povszod zshivlenje, puno radoszti! Bila je nedela i tak lepi i szvétesnji den, kaksi more biti le na szpomlád. Nedela gda rdlozsijo lüdje delo i szvetijo, gda sze njih düse i szrca zdigavlejo v gorecsoj molitvi viszoko k Bogi.

I teda je plavao doli po Lábi csedén párník. Na par-níki sze je vozila velika družsba — szami peszmarje nikam namenjeni, da sze malo razveszelijo. Glaszno szo sze szmejali tej mladi lüdje i szpévali! da sze je csülo na obrezsje i szo mimo idocsi sztali i poszlüsali.

Sztov družsbov sze je pelao tüdi popotník, ki sze ne doszta brigao za veszéle lüdi, njih szpevanje i szmeh, liki zatopljeni vu szvoje mislenje lepo mirno szedo na szvojem bole posztranszkom prosztori. Popotník je bio mozs v najlepsi letih i po njegovom zvünesnjem szoditi priproszti delavec; venda pa je bio lepo oblecseni i szkrbno obriti kak sze sika za Goszpodov den nedelo.

Te mozsák, sz steroga lica je szijala blagoszt i mod-

roszt, je delao v szoboto scse keszno vnocs; ali dnesz — v nedelo — je zse rano sztano ár sze je odpravo na dugo pot do prisztaniscsa, odket sze je odpelao sz párnikom v cérkev da je mogeo biti pri szvetoj mesi i tak op-raviti szvojo nedelszko duzsnoszt, kak zapovedávle to krscsánszka duzsnoszt vszakoga krscsenika.

Peszmarje szo sze plaszo razgovarjali. Nas popotnik je szpoznao zsnjüvoga govorenja, da szo szpali dopoldne nameszto da bi sli v cérkev, kak bi sze szpodobilo i bi bila prav i naravnoszt njüva duzsnoszt, od nje scse govora ne — szo dobro jeli i pili, i zdaj sze pelajo na zabavo, razvedrilo. »Csüdni lüdje to« je miszlo te; »vsze ka majo, majo od Boga, i venda sze ne brigajo za njega...« I njegov moder obráz sze je scse bole zmodro; Vidfo sze je tüdi, da sze je moglo dobromi mozsi kaj neprijétnoga zgoditi dnesz, ár szo szkoro zsalosztno glédale njegove ocsi...

Popotnik je bio katolicsan pa je zsivo med drügo verci, delects krej od cérkvi i dühovnika. I da je osztao dober katolicsan, to ga je sztálo tezsáv, dosztakrát scse doszta tezsáv...

To zajtro je zveszélím szrcom so k blagoszlavljanji kapelice, zozidane na csaszt szv. Jozsefi. Prejel je szv. zakramente i sze pomüdo vecs vör v cérkvi. Pred podobov szv. Jozsefa je tak priszrcsno molo i preporacsao i zrácsao szebé i szvoje dráge, ki zsivejo delects od njega, tomi velikomi zavetniki!

Gda sza je na to v blizsánjoj krscsmi pokrepcsao, sze je pascso potom na prisztaniscse i zselno csakao ladjo, stera naj bi ga pelala nezáj.

Cakati je mogeo dugo, i venda je bila za njega vszaka minota drága. Delaven den je mogeo trdo delati i ne vtégno piztati pizma domo szvojim drágim, stere je zapüsztó v szirmastvi, ki szo kumaj csakali, gda njim zse posle lübleni ocsa da bo za krüh i obleko... Le vnedelo je meo

csasz piszati. I tüdi dnesz je steo napiszati piszmo i je poszlati, da zvedi drzsina kak sze njemi godi . . . Zato je tak nesztrpno csakao na parnik. Zdaj sze prikázse ládja. Gda priplava kráji, vsztopi na sznánec náglo ar dobi bole na szamom meszti szvoj prosztor.

Njegovo veszélje, da sze zdaj naglo povrné, pa je bilo, zsalibog, prerano; zakaj gda je priseo uradnik, ki je vozne liszte glédao, sze pokazalo, da je ne na pravi parnik sztopo, ki je vozo ravno inan . . .

Zdaj známo zakaj szo dobromi mozsi glédale ocsi nikak modro zsalosztno . . . Domá zse kumaj csákajo, gda dobijo piszmo, ali on njim niti dnesz nade mogeo piszati. I zdaj ta nepotrebna vozsnya, ta zgüba csasza kak neprijetno!

I to sze je moglo rávno dnesz pripetiti!

Po njegovom mislenji bi moglo dnesz vsze glatko iti, gda je teliko premolo pred podobov szv. Jozsefa. Ali on sze je ne steo v tej recsah mésati. Vej »ka Bog vcsini vsze prav vcsini«. Ali venda njemi je bilo csüdno pri szrci, da sze njemi je mogla rávno dnesz ta neprilika pripetiti.

V prisztaniscsi, ge sze je sztávila ládja i je on doli sztopo, naleti na szvojega pajdása. zdrzsinov, ki je zsnjim v isztój vészi sztanüvao, i ki je csakao ládjo, stera de pelala njega i drzsino proti domi. Nas znánec pripovedáva szvojo nepriliko, i vszi szo sze tomi szmejali. I na zadnje sze je scse on razvédro, gda je bilo sztov drzsinov tak domacse i veszélo.

Gda pride domo, nájde vsze presztraseno i pobito. Pri pajdási, pri sterom je nas znanec sztanüvao, szo tátje vdrli i pokrali vecs szto penez, ki ga je té nazocsi njega eden dén prvle dobo . . .

Obkrádjeni je mrmrao i kricsao vu szvojoj dvojnoszti, da njemi je vkradjeni tezske priszlüzseni penez, namenjen za szina, steri je sofe ravno szpuno da bi szi zs njim kaj szpoküpo v szlüzsbo. Gda to kricsanje zacsüjeje veszni-

csarje, privrejo na kraj neszrecse. Zvedijo ka sze je zgodilo, sze szpitávlejo: »Pa sto bi to napravo?« Iscsejo iscsejo da bi najšli kakso recs, ki bi izdala táta, ali nikaj taksega nemrejo dobiti. Vszi szo pa bili vtom jedini, da je mogeo to vcsiniti kaksi domácsi, njegov znánc, ki je poznao vsze razmere v hizsi.

Zdaj nájdejo lüdje v blizsanjem grmi prázno mosnjo i nozsek nasega znánca, steroga je pred ednim tjédnom zgübo.

Kak je priseo nozs v te grm?

Vsze ocsi szo obrnjene zdaj na neszrecsnoga mozsa, ki je na ednok prebledo, palik posztao erdécsi kak kühani rak! . . .

Lüdje szo znali da nas znánc tezske prezsivé obilno drzsino domá. »Sto drügi bi bio tat kak té, ki je znao, ge szranjüvle pajdas peneze!« rekocs i sze njemi protijo szpesznicami.

Csi ravno sze je vö gucsao da je neduzsen, da ga v tom csaszi nancs ne doma bilo, nego sze je po zme-slavici odpelao inan na drügi kraj i sze je scse zdaj po-vrno: lüdi od toga ne mogeo prepričsati, njegov nozsek i prazna mosnja szta bila glavna szvedoka, da je on kri-vec. Neszo njemi vervali, i ne doszta falilo, da bi ga tam na meszti z bili.

Zdaj pride domácsi zsupan (rihtar) »Ali szte znoreli, lüdje bozsi? Kak morete obszoditi cslöveka, gda nikaj gvüsno ga ne vete?« zakricsi na vezsz glasz, razzsené raz-burkano vnozsino i resi tak nasega znánca hüdi lücki csemérov. Potom pa pripovedávle: Dnesz szan ga vidó zse rano sze pascsiti na prisztaniscse. I rávno zdaj mi je pripovedávao moj zet, ki je bio dnesz v B., da ga je najseo tam na prisztaniscsi i szo sze potom vküp vozili domo — teda venda ne mogeo biti tü!«

Ár szo poznali zsupána i njegova zeta i znali da szta zmirom pravicsniva i govorita pravico, sze pomirijo razidejo.

Vsze je prislo pred szodiscse. Szledkar szo zgrabili dvá nikaj vredniva. Obravnáva je dokázala, da szta to práva krivca. Nas znánc je pa meo zahváliti le nepriliki, da je tiszto nedelo sztopo na naopacsno ládjo, ovak sze nebi mogeo resiti, ár szo vsze okolscsine proti njemi govorile. Ja, ka Bog vcsini, vsze dobro vcsini!... Kak zahválen je bio zdaj bozsoj previdnoszti, ki ga je brezi dvojnoszti na prosnje velikoga zavetnika szv. Jozsefa tak milo csuvala. — O, szv. Jozsef pomága!...

Disc.

Krscsánszka mati.

Podlaga zgojitvi.

Bog ti je dáó dete. Od veszélja sze zaszveji materino oko, gda poglédne szvoje dete, stero je scse tak málo pa szlabo, pomocsi potrebno, pa od njé odviszno. Kak je telo deteta szkrito, pokecs ne prenása szvetloszti, zráka pa toplote, tak naj bo dete szkrito prva leta v tihoj domácsolj hizsi, ge naj sze námle njegova düsa pri lepom zglédi roditelov práve pobozsnoszti pa dobroga krscsánszkoga zsvljenja, ka de te szletkar lezsej prenasalo tezsáve zsvljenja. V drzsino, na tvoje szrcé je je Bog posztavo. Doszta bole de vplivalo tiszto, ka de z lásztnimi ocsmi vidlo, kak pa vsze drügo, ka de od materé csülo. Vecs let pretecsé, prlé kak de znalo za szebé szkrbeti. Záto naj pod szkrbnim materinim vársztvom raszté, naj sze okrepi, ka posztáne posteni cslovek pa dober krisztján.

Prva zgoja — na materi.

Ocsa, ki má doszta dela, nema za prvo zgojitev decé nej csasza pa nej zmozsnoszti. Prvo zgojitev vrsi szkoro szigdár szamo mati, stera nájbole razmi szvoje dete. Ocsa pa naj podpira, pa naj dopunjáve njéno delo z recsjov pa z dobrim zglédóm.

Zvisenoszt.

Materino delo je zaisztino lepo, zviseno! Ona má voditi bozso deco prti nebészom, za szvejt pa zgájati de-lavne, postene lüdi, steri do njoj na díko, gda je zse vecs nede. Csi más veszélje nad rozsicami v szvoji gredáj, gda rasztéjo, cvetéjo pa rászirjávlejo prijétno disavo okoli szebé, kama vékse veszélje te má mati nad rozsicami szvojega szrcá! Ráha kak voszk, je detecsa düsa. Vsze zeme v szebé, ka vidi pa csüje. Záto je pa mati vcsaszik v za-csétki more dobro zgájati, csi scsé, ka de ednok szrecsno.

Mati sze more vcsiti.

Kak sze pa more zgájati? Nesterne matere miszlijo. ka to szamo od szebe pride, gda szo zse deca porojena. Csi matere vcsászi szkregajo, pokaznújejo eli pa zbíjejo deco, te miszlijo, ka szo sz tem zadoszta vcsinile. Csüdi-vajo sze pa, ka szo deca nej bosa. Vsze je szamo nekaj zvünesnjega. Dete je számo dotecszas dobro, pokecs je siba nej k sztráni djána. — Mati more dobro poznati szvoje duzsnosztí pri zgojítvi, szpoznávati more vszo na-rávo pa vsza nagnjenja szvojega deteta. Naj vszeli dobro premiszli, zakaj je dete to eli to napravilo, pa zakaj je to eli to eli ovo tá püsztilo. Ka je je zapelalo k tomí, ka je bilo zrok njegove nepokorscsine. Naj premiszli vszeli opo-násanje mozsévovo, drüzsínino pa drüge prilike, v sterij sze dete nahája. Mati more opazsüvati düso szvojega de-teta. Szpomené sze naj nezáj, ka je száma csütila, gda je scse bila dete. Kelkokrat sze cslovek szletkar szpomené, kak hüdo njemi je djalo, csi je gda po neduzsnom bio kaznúvani eli pa kregani; vecskrát sze szpomené, kaksi vpliv szo nanjega meli továrísje pa drüge prilike. Kelko je máter, stere zselejo, ka bí njim deca bilá bogsa, kak szo bilé one szamé negda. Vcsi sze od toga, ka je csütilo tvoje szrcé negda, ka ti je djalo hüdo, ka ti je bilo na-

poti, szpoznávaj nevarnoszti, pa je za csasza csuvaj od njij. Miszli szi vecskrát, ka je bilo sz teov, gda szi mláda bila. Na té nácsin doszégnes, ka do deca tebé pa tvoje delo razmila, csi je rávno mores vcsászi pokáratí pa pokaznűvati. Szpozna ti dete, ka je kázen bila potrebna, pa de te scse te bole lűbilo. Ovacsí de njemi pa kázen od velke névole, pa sze csiduzse bole odtűji tvojemi szrci. Mati more meti mocsen vpliv na volo pa na szrcé deteta, ka ednok kaj posztáne zs njega. Na volo more meti vpliv — to je: dete je po narávi, stera je zavolo greha pokvarjena, nagnjeno k szlabomi, k lagojemi, pa je szvoje-glávno eli okórno, ráj sze prime lagojega kak dobroga. Tű sze zácsne materino delo, stera trga pleve szlaboga nagnjenja z szrcá szvojega deteta, pa ga vodi g dobromi z lepim zglédom pa z nagovárjanjom. — Vpliv ma mati tűdi na szrcé. Pokecs je mládo pa nepokvarjeno, je more ojácsiti za vsze dobro. Neduzsno kak angeo pocsivle dete v materinom nárocsji, stera je vcsi od Bogá pa na drűge dobre recsí. Nema szkűsnjáv, ne pozna tezsáv, vsze verje pa vsze k szebi jemlé.

K lagojemi nagnjeno.

Kak neopacsno bi pa bilo, csi bi mati pozábila, ka je rojeno v grehi Ádamovom z vszemi lagojimi nagnjenji! Isztina, ka je nanjem podoba bozsa, szamo ka je tá podoha zamázana pa oszkrunjena. Zgojitev po sztarisaj pa lásztно prizadevanje naj dete ocsisztita. Csi rávno mati lűbi szvoje dete z vszemi mocsmi, njemi záto neszmi kázati szlepe lűbézni, more glédati naprej. Dete scsé szre-csno videti na tom pa na drűgom szvejti. To je pa mogocse szamo te, csi zatira v njem vsze, ka je szlaboga, pa goji, ka je dobro. Prav má szvéto pizmó, gda právi: »Li gladi szi szinű, vej de té meo v sztráhi! Szamo sze zmenjaj zs njím, vej de te zse zsalosztio. Ne szmej sze zs njim, ka nebos zsalűvala. Ne dopűscsaj ga v mladoszti

njegovoj voli. Vugibli njegov sinjek v mladoszti, pa njemi daj po hrbti, pokecs je scse dete, ka ti nede trdokorno.«

Lübézen pa veszélo szrcé.

Mati pa more meti dvej lásztносzti, ka dobro zgoji gor szvojo deco. Právo materino lübézen more zjediniti z veszélim szrcom. Kak potrebüje detecse telo prva leta vecs toplote, rávno tak potrebüje detecsa düsa vecs lübéznoszti. Lübézen do ocsé pa do materé zasztávla v deteti lübézen do szamoga szebé. Eli szte scse nej opazili, ka dete ne dá rado z rok, ka njemi je povoli. Csi je pa mati proszi, te pa dá, csi rávno tesko, pa sze te sztiszne k materinomi szrci. Lübézen do ocsé pa do materé je tüdi prva vretina pa sola vszega dobroga. Gda dete vidi materino dobroto do szebé pa do drügij, jo scsé ono tüdi kázati drüгим. Vidi, kak mati za njé szkrbi, ono pa te szkrbi za szvoje konjicse, za szesztrico pa za brata, za mujciko pa za psza, rávno tak kak vért. Vidi materino szkrb pa zsalsoszt, csi njemi je hüdo, pa csi je betezsen. To ga vcsi z drüгими meti szmilenje. Kak lepa pa mogocsna je práva materina lübézen !

Rávno tak potrebno je pri zgojitvi tüdi veszélo materino szrcé. Csi je oblácsno, pa duzse csasza dezs ide, te posztáne cslovek nekam tuzsen, pa sze njemi nikaj ne lübi. Gda pa po dezsi szunce szijne, te je pa vsze tak veszélo pa prijazno, pa sze csloveki pá z veszéljom napuni szrcé. Csi szizigdár zsalsosztna pa potrta, pa te dete nigdár ne vidi veszélo, kak naj má te dete veszélje do dela, do vcsenjá pa do zshivlenja. Ka zná dete od zsalsoszt pa od szkrbi ! Njemi trbéj lepo vreme, lepe zgléde. Csi je veszélo pa dobre vole, te premore vsze, csi je pa szigdár zsalsosztno, te sze njemi nikaj ne lübi.

Zsalsosztna mati.

Mati, csi szizigdár zsalsosztna pa neszrécsna, boj záto

proti deci szigdár veszéla. Kama rái de te te dete bogalo, pa ti vsze z veszéljom szpuni, ka njemi zapoves. Isztina, ka ti je vecskrát tesko veszélje kázati, gda ti je vsze szamo na zsaloszt. Csi bos sze pa znála zavolo decé premágati, sze navcsis szebé szigdár bole zatajüvati, to je pa podlaga krscsánszke popolnoszti. Pri nisternoj materi sze pri tom zacsne zaisztino práva sola lásztnoga pobogsanja. Csi szi náгла, obcsütliva, csemeraszta, kregajocsa pa poszvetna, te sze tej tvoji grehi v podvojenoj meri pokázsejo na tvojoj deci. Dobra mati, stera zaisztino scsé kaj doszégnoti, more biti gorécsa pa pazлива na szebé kak szvetica. Csi szo sztarsi nanjoj zanemáрили zgojitev, te naj zaj, gda je zse zádñji csasz, odprávi vsze hibe, ka sze té ne pokázsejo pri deci.

Prenágla po obcsütliva.

Ge pa mati nevej száma szebé premágati, posztáne v vszem oponásanji nepremislена pa náгла kak je dete szamo, ne szpitávle pa ne pozvedávle, kelko je dete krvo. V prvi csemeráj sze krega nad njim, je bije, meszto toga ka bi preszodila, eli je dete reszan zaszlüzsilо kázen eli pa nej. Császi sze deteti v neszrecsi kaj pripeti, kaj razlejé, prevrzse eli pa potere, pa ga te mati v csemeráj vcsaszik tak kaznúje, ka ga nebi milüvala bujti. To je nej dobro! Kázen more vszeli szamo tak velka biti, kak szi jo je to dete zaisztino zaszlüzsilо. Mati, neszmis pozábiti, ka je nej pri taksoj pámeti, kak ti. Ono sze nevej csuvati, nevej pa császi tüdi nemre opraviti tak delo, kak njemi ti nalozsis, záto je nigdár prek mere ne kaznúj. Szamo gda je zaisztino pa tüdi szamo rado kaj bozsnoга napravilo, te je szmes kaznúvati.

Vszigdár kreganje.

Vnoga mati je taksa, ka dete celi dén drügo ne csüje od njé, szamo kak zapovedávle pa prepovedávle: »To

reko szmes, toga pa neszmis — pa sze szploj krega pa csemeri. Eli je v tom pripetjej csüda, csi dete posztáne plasno, nema zavüpanja do materé, pa sze scse komaj kaj odemenij, csi njemi mati kaj právi. Csi sze mati szigdár szamo krega pa csemeri nad detetom, te zamori v njem szpostüvânje, stero má dete do njé pa do szebé, pa njoj tak dete zaisztino posztáne trdokorno pa szvojejlávno. Csi sztarisje nad decov doszta gucsijo, te to deci szkoro szigdár skodi. Kem vecs sze njim zapovedávle, tem menje te bogajo. Kak naj má dete zavüpanje do materé, csi sze ona szigdár szamo krega pa csemeri nad njimi, császi scse te, gda jo sto drügi szvádi? Mati bi mogla zadüsiti v deteti szlaba nagnjenja, pa te száma szvojij nemre. Csi je dobre vole, te dovoli deci vsze, csi je pa szlabe vole, te jo pa scse ta nájmésa recs razluti.

Velka hiba je tüdi materina nesztanovitnoszt. Zsensz-kam sze navádno ocsinja, ka sze za koj dobroga hitro odlocsijo, pa tüdi rávno tak hitro posztánejo mlácsne.

Mámo szvetice, stere szo posztale imenitne po szvoj-joj junackoj odlocsnoszt, stere je scse v toj návjéksoj nevarnoszt nej zapüsztla gorécsnoszt, szo vrsile dobra dela pa sze vojsz küvale za Krisztosa. Devíce manternice, szv. Elizabeta, Klára, Katalena pa scse drüge szo posztale za vsze csasze zgléd mocsnij zsenzsek pa devic. Vnoge matere pa, stere bár májo dobro volo, szo prevecs mejke, szpremenlive za vsze, escse za poszvetno, pa szo tak neodlocsne pa nezaneszlive. Rade bi bile dobre pa pobozsne, deco bi tüdi rade mele v sztráhi bozsem zgojeno, pa szo szamé preszlake, nemrejo delati, nej trpeti, nemrejo szebi nikaj odpovedati pa nej szvojij duznoszt szpunjávati, csi sze zsi te sz tem rávno celomi szvejti zamerijo. Nezaneszlive szo kak vreme v áprilisi. Njüv znacsáj sze kázse tüdi pri zgojitvi decé, stera tüdi nezaneszлива pa neodlocsna posztánejo. Ka sze ednok zapovej, to te more biti szpunjeno, ka sze pa ednok prepovej, to pa more biti prepo-

vedano. Nikdár neszmi dete pregovoriti materé z jocsom, sz prilizávanjom eli pa sz csemerámi.

Dobro premiszli nájprlé, mati krscsánszka, ka zseles od szvoje decé, pa ka njim zapovedavas. Nigdár pa ne zapovedavli rávno tak, kak ti na miszeo pride. liki szí mores vsze dobro premiszliti. Preszodi vecskrát szvoje oponásanje, szvoje recsi pa szvoje námene. Nájhüse jé, csi sze ednok kaj jako osztro zapovej, drgocs pa rávno tiszto z lejka tá püsztí. Csi bos mládo drevece szigdár vugibala, pa te páli ravnála, te sze ti zaisztino poszüsi. Dete ti je nej za to dáno, ka bi ti vodila szkoz po vszej nevarnosztaj sz szvojím lásztním zglédóm v nebésza. Zapovedávle sze naj deci szamo tiszto, ka je zaisztino potrebno, pa ka deca tüdi znájo pa morejo szpuniti. Deca szo deca, odnjij sze nemre kajsté zseleti! Sztopi k njemi z lübéznosztjov kak mati, pa njemi scse ráj ednok pokázsi, kak naj naprávi, pa nej, ka bi sze drla pa kregala nad njim, kak to vnoge matere sego májo. Csi bos lepo zs njim ravnala, te sze ti navcsi lepo delati pa de te csi duzsebole lübito. — Doszta viszi tüdi od toga, kak sze naj zapovedávle. — Ne zapovedávli sz kreganjóm pa sz csemerámi, liki lepo prijazno pa odlocsno. — Dobra recs nájlezsi nájde pot v detecse szrcé. Prav dobro bi bilo, csi bi dete bogalo zse záto, ka je mati zapovedala. Da pa to nej vszeli tak, záto naj szkusa mati tak zapovedávati, ka de dete koncsi vcsászi vidlo, zakaj more bogati. Cslovek je zse taksi, ka ráj vcsini tiszto, ka szám za dobro szpozna.

Grozítev pa obetanje.

Szo matere, stere sze deci pri vszakoí recsi grozijo z bitjom sz kaznúvanjom, to pa v deci zadüsi lübézen do matere, pa gorécsnoszt za dobro. Escse bole neszpametno jé, csi mati za vszako zapoved kaj obecsa deteti, ka bi je sz tem pripravila do pokorscsine. Obecsajo njim szlacsice, igracse, obleko, krajcare pa scse drüge recsi, od sterij mati

miszli, ka je dete rado má, — Nebozse mati szi nancs ne miszli, ka sz tem vcsi deco na to, ka bogajo szamo za plácso. Sz tem navádi dete szamo tisztó delati, ka njemi je povoli. Naszledki taksega ravnanja szo, ka dete lübi szamo szebé, je szvoje glávno, okorno pa lakovno. Taksa zgojitev zamori v deteti csüt pokorscsine pa zatajüvájja. Dete mores tak navcsiti, ka de záto bogalo, ka njemi ti zapovedávles, pa sze more dobrovolno podvrresti tvojoj zapovedi — Vnoga mati sze meszto toga, ka bi odlocsno zapovedávala deci, tak ponizi, ka scse dete proszi, zdihávle, pa je sz tem lásztním zdihávanjom scsé pripraviti, do pokorscsine. Szo pa pá takse matere, stere zapovedávlejo, pa te ne glédajo, csi sze je njüva zapoved szpunila eli nej. Csi rávno opazijo, ka je dete nej bilo pokorno, je ne pokaznújejo, pa ne pokárajó, eli je pa pokárajó szamo tak, ka dete tisztó nancs gor ne zeme. Taksa mati szi je te száma kriva, csi njéno dete nigdár nede poznalo práve pokorscsine.

Po A. Obl.

Szvéta Treza.

(Okt. 15.)

1. *Detinsztvo.*

XVI. sztoletja najveksa szvetica je bila szv. Treza, Narodila sze je leta 1515. v Avila zvánom váراسi na Spanszkom. Ocsa njéni, Sanchez Alfonz, je bio prémo-csen cslovik. Mati, Ahumadai Beatrix, je tüdi sz plemenitne familije szhájala. Obadvá szta pa bilá jako treznoga, jákosztnoga i pobožsnoga zsvljenja. Tomi má zahvaliti tüdi szv. Treza, ka zse kak málo dete, je szpoznala Jezusa, njegovo vero ito, da je jako lübila szvéta csténja poszebno pa szvécov i mantrnikov zsvljenja.

Kak veliko mocs májo na deco prva cstenja, példa szv. Treze nam ocsivesztno kázse. Ne sze ona spilala vu szvojem szlobodnom vremeni, kak drüga deca, nego vu cstenjeh v molitvi i premislávanji je náisla szvoje najvekse veszélje. Sz szvojím bratom, od nje malo sztaresim Rodrigom, szta sze vecskrát kama v szamocso potégnola i tam z velkim düsevnim veszéljom szvécov zsvljenje cstela. Kak szladek méd szo kapale pobožsne recsi vu njidva gingava szrcá. Odprla szosze pred njidva ocsmi ona grozna trpljenja, stera szo szveci mogli presztati na zemli za Krisztusa, ali tüdi ona velka veszélja, stero kak szád szvojga trpljenja vu nebeszkom králesztvi zdaj vszivjelo. Nad etaksim premislávanjom je vecskrát zsmeten zdihaj nihao tá njidva neduzsna szrcá: „Na veke sze veszeliti, na veke blázseni biti O ka je to: na veke pa na veke!“

Zsela sze pobüdi v njidva szrcáh, szvoje zsvljenje aldüvati za Krisztusa i tak szí vekivecsno blázsensztvo ázgvüsatí. I ka csiníta, naj to moreta doszégnoti? Vu zsvojoj detecsoj pameti sze gorzdigneta, ka ta sla nad

poganszke mauretance, steri szo té escse na jüzsnom Spanszszkom sztanüvali. Tam vöszkazseta szvojo krscsanszko vöro, poleg stere teda njidva morijo poganje i tak mantrnistva korono zadobita. Ali ne sze je tak zgodilo, kak szta szi njidva vözracsunala. Na poti szo jiva szpoznali pa lepo nazáj domo k sztarisom pripelali. Treza je te escse szamo 7 let bila sztara.

Vu 12 leti zgüбивsa szvojo dobro mater, szirota deklica vu szvojoj zsalosztí sze na kolina püsztí pred kepom bl. Device Marije i nad gosztimi szkuzami proszi Marijo, naj zdaj zse Ona bode njena mati, naj zeme njo tüdi nad szvojo deco. Ka je nebeszka Mati poszlühnola prosnjo neduzsnoga deteta, znamenje je ona obramba, stero je Treza vcelom szvojem zsítki csütíla.

Nevarnoszt i gojítev szv. Treze.

Szvéta Treza je 12 let sztara bila, gda je mater zgübila. Szmrt materé je za Trezo velka nevarnoszt bila, ne szamo záto, da je vecs falilo pazlivo oko materno, stero je njo szesérom szprevájalo; ne je bilo vecs tiszte szkrbne roke, stera tak lepo zná gojiti dete, da njé zadomesztíti nikaj nemore, nego zato tüdi, ár sze Treza po maternoj szmrti na vékse pri ednoj szvojoj sztrini zdrzsávala, stera je jáko lejkomislenó zsvílenje pelala, na dete szkrbi nemela. Treza sze pa zdaj na szloboscini csütíla, vsze cstela, ka njoj do rok prislo ali je bilo zanjo aline. Ne je bilo nikoga, ki bi njoj estenje znao prebrati, za stero je tak hrepenela. Lagoje, razvüzdane knige szo pa dekli jáko skodlive. To sze zgodilo tüdi sz Trezov.

Tiszta Treza, stera je prlé za mantrisko korono zdhávala, zdaj po maternoj szmrti szcsiszta inacsi zacsne premislávati. Treza je zacsnola szvoje pobozsnosztí, szvoje návadne molitvi pomali tá nihavati, kem duzse, tem vékse veszélje je najsla v poszvetni dugovánjah, v opravi i vu drügi delah, za stera je prlé ne málala. Tak szigdár nizse i nizse je sla po toj nevarnoj poti proti pogübelnosztí. Ali pomocs bl. Device Marije, stero sze prlé vöszproszila, jo je obvarvala od vékse neszrecse. Na dobro szrecso ocsa je vpamet vzeo to zsalosztno szpreminenje szvoje hcséri, stero sze zse jáko mocsno na njénom zvünesnjem opo-

násanji kázalo. Ka bode zs njov? Tam je duzse nihati ne more, ár sze na veke pogübi. Domá jo pri szebi drzsati tüdi nevarno. Prisla njemi je dobra miszeo na pamet! Da jo v gojitev od szv. Augusztina zvanim nūnan. Tam sze escse lejko poprávi njeno zsvljenje. Pa tak sze tüdi zgodilo.

V klostri nad pobožsnimi nūnami sze pá nazáj pobüdi njena sztarínszka gorécsnoszt do Krisztusa. Poldrúgo leto je osztala Treza v gojitvi, gda jo Bog z velkim betegom obhodo. Ocsa jo zdaj domo zeme i tam da vrácsiti. Beteg za krátki csasz mine, Treza zdrava sztáne szposztelé, ali té beteg je preobrnó njéno szrcé tüdi. Zsela sze pobüdi vnénom szrci na szamosztanszko zsvljenje, odtrgnóti sze scsé od szveta, steri poleg szvoji vnógi britkoszti tak nikaj dobroda nema datí.

Szvoj nagib nazveszti ocsi. Ocsa mocsno proti sztoji. Ne je steo dopüsztití, kabi zs njéne Treze nūna bila ka vesini zdaj? Brezi ocsinoga dopüscsenja idti nemore! Ali niksi notresnji glász jo li v kloster pozáva. Na szlednje, naj szvojo düso konczeni more resiti, sze na taksi sztopáj odlocsi, steroga brez ocsinoga dopüscsenja kak pokorno dete szamo zsmetno more zvsriti. Szkrmá povrse ocsinszko hizso, tá niha vesz szvet i odide száma v kloster karmelitanszki nūn. Batrivale i omocsile szo jo vtom sztopájí Krisztusove recsi: „Ki ocsó szvojega, ali mater szvojo bole lübi kak mené,” (Mt. 10, 37.) Szv. Treza je zdaj zse 20 let sztara bila.

Szv. Treza v klostri.

Komaj je sztopila szv. Treza v kloster, nikse nezrecseno veszélje je csütíla v szvojem szrci. Veszelíla sze, ár ona zsela, za sterov je zse tak dugo hrepenela, sze zdaj szpuníla. Oh kak njoj ne bi plavalo szrcé zdaj vu veszelji, vej sze resíla toga csalárnoga szveta, tü je zdaj v blázsenoj szamóti poleg szvojega Zarocsníka, sterómi jedínómi szvojo szlüzso, szvoje celo zsvljenje scsé goraldüvati.

Leta 1534. doli dené oblúbo réda. Od toga vremena mao jáko csztro zsvljenje zacsne v klostri, stero njoj hitro naskódi i mocsno zbetezsa. Bog je na probo steo djaszti Treze potrpezslivoszt, ár sze vszigdár to zselela, naj do-

szta more trpeti za Krisztusa. Zdaj jo obhodo z groznim betegom tak, ka poleg velki bolecsin, stere je mogla vöpresztáti, szi je jezik celo rázno razgrizla, gut sze njoj vesz poszűso i tak vkűp potégno, da vecskrát niti kaplice vode ne mogla k szebi zéti, ka bi szi zséjo vtisala. Ali szv. Treza je z nedopovedanov potrpezslijosztjov, z velkov vdanosztjov vu bozsoj voli prenasala vsze te grozne bolecsine. Nigdár sze ne tozsila poleg trpljenja, nego vecskrát gorzdehnola: „Csi szmo dobra zéli z bozsi rok, lagoja zakaj nebi?“ (Job 2, 10).

Tri cela leta je trpela szv. Treza vu taksoj szmrtnoj pogűbelnoszti. Najimenitnesi vracsitelje tisztoga vremena szo jo hódili gledat, ali proti betegi pomocsi szo li neznali dati. Tak viszila nad zsitkom i szmrtjov. Naszlednje szv. Treza száma sze obrné k szvojoj luboj Materi nebeszkoy, od stere je zse teliko pomocsi vzsivala, gorécse jo proszi, naj jo ne zapűszti zdaj v tom groznom betegi, naj proszi szvojega jedinoga Szina, naj njoj dá nazáj zdrávje, ár de tak zdrava bole verno mogla njemi szlűzsiti. I Bog je poszlűno njeno ponizno prosnjo; zdravje szi je nazáj szproszila.

Szvéta Treza zdaj novi zsitek zacsne v klostri. Po-menkanja, trűdnoszti vecs ne poznála notri do szmrti. Posztavili szo jo za prednjojco klostra. Tű sze zacsne njéna delavnoszt. Száma od szébe je znála, kak zsalosztno je to vednom szamosztani, da redovnicerázno vlecsejo, da nega vecs pred njimi regule, stere bi vörno szpunjávale Zato Treza cio szvojega celoga zsitka na to obrnola, naj nazaj réd more posztaviti nad szvojimi szesztrami. Delo szamo pomali slo naprej, ár Treza doszta protivnikov mela, od steri je vnogo odűrjávania mogla tűdi pretrpeti. Escse szo jo ednok pred birovijo posztavili. Ona pa rada bila, hválo dávala Bogi, ka za njega more trpeti, ár je toga vredna.

Jákoszti i szlednji dnévi szv. Treze.

Vrszte sznopiesa ne dopűsztijo, ka bi natense popiszali zsvilenje szvéte Tréze, zato szamo escse nisterne njéne jákoszti scsémo pred vasz posztaviti, naj vidite, kak sze vojűvala ona celo szvoje zsvilenje za Krisztusa pa za njegovo vero.

Szirmacje i betezsniki szo vu szv. Trezi szvojo mater lübili.

Proszti pa vizike csaszti lüdje sze ednáko od njé tanács proszili. Ona pa vszem z modrosztjov zjedinjenov poniznosztjov dávala vszem tanácsé tak z recsjov, kak sz pizmami, vu steri je vszaki gor naiseo, ka njemi trbelo. Tü szí zapomlímó, da szv. Treza poszebnó modroszt mela, stero je Szvéti Düh vlejaó v njéno pamet. Vecs taksi knig je naimre pizsala i nihála odzaja po szvojoj szmrti, stere zsenszka pizsati ovacsi ne bi mogla. Pune szo té knige modroszti, goréce lübeznoszti do Bogá i pizsane zglobokim znánjom bogoszlovja. Popizsala je szvoje zshivlenje, nadale „Pot popunoszti“; — „Premislavanje od Ocsa nasa; „Hválódávajocsa premislávanya po szv. obhajili“ itd.

Zsmetno je sztanolo szv. Trezi, da escse teliko krivovercov more szesérom viditi, da telko lüdi escse vgreh zakopani, ki zráven proti vekivecsnómi szkvarjenjej idejo. Za povrnenje krivovercov je doszta molila, szoja dela Bogi za njé goraldüvala.

Vu nájveksem postenjeje je drzsala szvojo csisztoszt i neduzsnoszt. Proti toj angelszkoj jákoszti je nigdár ne pregresila niti z mislenjom ne. Necsiszto mislenje ali csütenje je celo nepoznano bilo pred njov. Csi jo sto tanács proszo na to glédocs, gdrügómi ga zgonila, ár ona prej vtóm nevej tanácsa dati, da je nigdár ne niti szküsnyáve mela.

Velika je bila njéna poniznoszt. Hvalo nigdár ne iszkala, ár je szebé drzsála za nájvékso gresnico. Csi szo jo pa bantüvali, ogrizávali, te sze veszelila, ár tak miszlila, da je szamo toga vredna.

Szirmastvo je tüdi jáko lübila. Njéna obleka, njéna posztelina je vszigdár nájprosztejsa bila. Zvelkim veszeljom Bogi hvalo dávala, da szo v klostri ne meli kaj jeszti.

Szv. Treza je ne veszélja iszkala na szveti. Trpeti je stela vu celóm szvojém zsitki. Zshivlenje brez trplenja je ne melo cene pred njov. Od szvojga Zvelicsitela sze száma priszila trplenje, vecskrát gorzdehnola; „Trpeti ali mreti!“ — Celi 40 let szo jo vszigdár telovne bolecsine, mantrale, stere szo jáko teda naprobo djálé njéno sztálnoszt i potrplenje. Veliko bolecsino njoj rédila njéna roka,

stero sze dvakrát potrla pa nigdár ne dobro nazáj za rászla. Bolecsine számo te ne csütila, gda k szv. precsis-csávanji prisztopila, te szo vsze njéne mantre, bolecsine gorhenjale, te szamo Jezusa csütila vu szvojem szrci. Ito vsze ne bilo zadoszta. Zvün teh nevol, stere je Bog posilao na njo, száma szebi nalágala pokoro, trápila szi je telo, vecskrát sze bicsüvala, ali zdrüгим taksim delom szebé zatajüvala.

Njeno gorécsnoszt, njéno verno szlüzsbo je g. Bog zse na zemli jáko pocaszttö, naimre zvecsimi csüdami i prikázni, stere je njoj vcsino. Maria sze njoj vecskrát szkázala i kak szmo csüli, njo vecskrát pod szvojo obrambo zéla od nevarnoszti resila. Szv. Jozsef, koga je tüdi verno csasztila, sze njoj tüdi szkázao, pa njoj doszta miloscs podelo. — Vu Oltárszkom szvesztvi je vecskrát vidla szamoga Krisztusa vu cslovecem teli.

Od szlednji dnévov szv. Treze nam csüdnovito lepa dela pise njenoga zsvilenja piszatel. Naime zse naprej je znála ono blázseno vöro, vu steroj sze na veke má zjediniti z szvojim Zvelicsitelom.

Gda je pop z Oltárszkim szvesztvom v njeno szobico sztopo, naj bi jo omocso z telom Krisztusovim na to dugo pot, lice njoj gorelo od velkoga veszelja i gor szkricsi: „Oh moj lübleni Goszpod! Ednok dönok je prisla tá blázsená vöra, za stero szam zse tak dugo hrepenela. Naj sze zgodi tvoja szvéta vola.“ Zaszpála je vu méri oktobra 15-ga leta 1582.

XV. Gregor pápa szo jo za szvetico vöimenüvali leta 1621-ga.

Szétó Trezo klecsécsó málajo kak njoj edna zsarjáva spica vu prszi zleti. To je bilo njéno videnje, vu sterom tá zserjava spica pomeni ono veliko nebeszko lübézen, stera je njéno szrcé prehodila.

B. A.

Drobia.

Szveta szpráviscse na császt Oltárszkomi szvesztvi sze je letosz od 26-ga do 29-ga mihaoscseka v Becsi obdrzsalo. Bilo je pri njem nazocsi vise szto püspekov, med njimi vnogo kardinálisov i nadpüspekov pa vise trijezero dühovnikov z vszeh tálov szvetá escse z Amerike, z Ázsie szo vnogi prisli, z Francuszkoga, anglezskoga, spanjszkoga i taljanszkoga pa lüsztvá tüdi na jezere.

Od nász zvogrszkoga je 15 jezér lüdi bilo tam, vszi püspece, vnogo dühovnikov, med plemenitásami Eszterházy vojvoda, Apponyi gróf, Zichy Aladár, Somssich, Wenckheim, Majláth i vnogi drügi grofevje i plemenitásje.

Rimszki pápa szo na meszto szebé Van Rossum kardinálisa poszlali, Steri szo v králeszskom grádi sztanüvali ino tak goriprijéti bili, kak csi bi szami pápa prisli.

26-ga zaütra je cela králeszka familia pri szpovedi i precsiscsávanji bila, drügi dén deca Becs városa, med sterimi jih je z králeszke familie devét bilo, ovih drügih sze je pa vu tej dnévaj vise 300 jezero precsiscsávalo vu vszej cerkváj Becs városa.

Cerkvi szo bilé razdeljene za rázlicsne jezike, pa szo sze tam tüdi pogovori drzsali na császt oltárszkomi szvesztvi, kak sze more eta császt bole razsirjávati, od gosztejsenga precsiscsávánja vernih i decé, od ranesenga precsiscsávánja decé, od drüstev Oltárszkoga szvesztva i njih razsirjávánja, od vekivecsne molbe Oltárszkoga szvesztva. Escse od toga je tam gucs bio, zakaj szo vu vnogi krajijnaj moski tak mrzli za császt oltárszkoga szvesztva i od vnogih drügih recsih.

29-ga, v nedelo je pa bila velka processija po vulicaj Becsa, stera sze je v dezsdzsi zacsnoła ob $\frac{1}{2}$ 7-oj vöri ino je odvecsara do edne trpela, kda szo te Van Rossum kardinális v králeszskom grádi szv. meso opravili. Za processijo je krao dao sztarinszka z zlátom okována kraszna kocsüja, vstera szo oszem csarnih konjov vpregli — na tej kolaj szo sze pelali Van Rossum kardinális z oltárszkim szvesztvom, odzaja za njimi pa krao z nadvojvodom Ferenc Firdinandom z oszmimi belimi konji na

drügi kolaj. Ki szo vidili kraszoto i bliscsobo té processije, právijo, ka je nikdár ne pozábijo. 150 jezér lüdih je zalo v njoj tao pa je tak ginliva bila, ka krao sham, ki je pa zse vnogo velke parádie vido, z szkuznatimi ocsmi molo za Oltárszkim szvesztvom. Molimo mi tüdi, naj sze siri králesztvo Jezusovo kem bole po szrcáj celoga cslovecsanskoga roda.

Vorszácskoj hizsi szo izda tiszte zmeslavice, stere szo sze 4-ga iváncseka zacsnole, liki zse jé vüpanje, ka sze rázlicsne sztránke vözglijajo.

V Bogojini de od 16-ga do 24-ga andrejscseka szv. miszszijon drzsáni za bogojanszke i bedenicske fárnike. Z drügih fár nancs naj ne szkása niscse pridti, ár je cérkev premála escse za té tüdi pa tak ne de mogao notri niscse vecs.

Z Bulgarie i Szrbszkoga glász priseo, kda eto pismo, ka je to dvoje drzsánje boj zacsnolo proti törki. Talján sze zse edno leto vojszküje z njim, zdaj teva dvá, k sterima sze v krátkom csaszi pridružsi 'csrnagorszki kral ino grcski, te pa de nasa vojszka tüdi sla na mejo szrbszko i csrnagorszko. Bog nasz vari té neszrecsé. Dokecs sze ete recsi zostampajo, mo zse vidli, kama sze prevrzse to vsze.

Leto sze konci priblizsáva, szledjen csasz je tü za vsze one, ki szo scse duzni na sznopicisi. Kalendáre tisztim v Andréjscseki razposlemo, ki szo do konca vszeszviscseka sznopics plácsali. Reditel.

Milodári na novo bogojanszko církev.

Z Amerike.

	K
Berdén Stevan z Filovec	50.—
† Berdén Ána z Filovec	50.—
Flegar Jozsef i zsená z Szvétahovec	20.—
Benczik Jozsef z Morávecz	10.—
Salika Stevan z Isakovc	10.—
Granfol Anton z Črneov	5.—
Hejduk Jozsef z Flume	5.—
Drvarics Anton z Szobote	3.—

poszláni po Berdén
Stevani z Lousville Ky.

Puhan Stevan i zsená Mericsnják Magda	50.—
Eden búkvnicar z Dunellena	1.25
Horváth Jozsef i zsená Berdén Treza	25.—
Bojnéc Treza z Sztrehovec	20.—
Nemec Klára z Sztrehovec	40.—
Bojnéc Magda i szesztra Bárá z Filovec	50.—
Toplak Bárá z Bukovnice	10.—
Trajbarics Ána z Filovec	10.—
Z toga szam vroke dobo 200 koron, z sterih	
4.40 na mese, ovo na církev osztáne. Posz-	
lano je po Puhan Stevani z Maurera.	

Glavács János z Bukovnice rojen, v Harrisburgi sztojécsi	100.—
---	-------

Rozsman Ferenc i zsená z Clevelanda	100.—
-------------------------------------	-------

